

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१९

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

वडाळा (ता.उत्तर सोलापूर, जि.सोलापूर) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदांबाबत
(१) २४६३१ (१४-०८-२०१५) : रमेश कदम (मोहोळ) सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वडाळा (ता.उत्तर सोलापूर, जि.सोलापूर) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील तीन पदे रिक्त असून तेथे चालका अभावी रुग्णवाहिका बंद असल्यामुळे रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, पदे रिक्त असल्याने डॉक्टरांना २४ तास थांबून रुग्णांना सेवा द्यावी लागत असल्यामुळे डॉक्टरांना मानसिक व शारीरिक तणावांना सामोरे जावे लागत आहे, असे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रिक्त पदे भरण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२८-१२-२०१८) : (१) हे अशंत: खरे आहे.

वैद्यकीय अधिकाऱ्याची ३ पदे मंजूर असून त्यापैकी २ पदे भरलेली आहेत. तसेच आरबीएसके अंतर्गत वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. तसेच वाहन चालकाचे पद कंत्राटी असून त्यांच्या कामात अनियमितता झाली आहे. तथापि तातडीच्या रुग्णाकरिता १०८ या रुग्णवाहिकेचा वापर करण्यात आला असून जननी सुरक्षे अंतर्गत मंजूर अनुदानातून खाजगी वाहनाद्वारे रुग्णसेवा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) वैद्यकीय अधिकारी गट-अ या संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.

(४) विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही

शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील बोगस डॉक्टरांवर कारवाई करण्याबाबत

(२) ४३६८१ (०३-०५-२०१६) श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील बोगस डॉक्टरांकडून रुग्णांवर चुकीचे उपचार होत असल्याने त्यांच्यावर कारवाई करण्याची मागणी पंचायत समिती सदस्यांनी तालुका वैद्यकीय अधिकाऱ्यांकडे दिनांक २४ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बोगस डॉक्टरांबाबत तालुका वैद्यकीय अधिकाऱ्यांकडे अनेक वेळा तक्रार करूनही याबाबत कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बोगस डॉक्टरांवर फौजदारी खटले करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

बोगस डॉक्टरांवर संबंधित पोलीस स्टेशनमध्ये एफआयआर दाखल करण्यात आलेले आहेत.

(३) शिक्रापूर पोलीस स्टेशनमध्ये सर्व बोगस डॉक्टरांवर एफआयआर दाखल करण्यात आलेले आहेत. त्यातील एकूण सात बोगस डॉक्टरांपैकी सहा बोगस डॉक्टरांनी त्यांचे दवाखाने बंद केले असून एका बोगस डॉक्टरांचा दवाखाना चालू आहे. त्यांच्यावर पोलीस कार्यवाही करण्यासंदर्भात पोलीसांना जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचेमार्फत पत्र देण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बालाजी तांबे लिखित आयुर्वेदीय गर्भसंस्कार पुस्तकातील लिखाणामुळे पीसीपीएनडीटी कायद्याचा भंग झाल्याबाबत

(३) ४४८७२ (१०-०५-२०१६) श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्री.गणेश बोराडे यांनी बालाजी तांबे लिखित आयुर्वेदीय गर्भसंस्कार पुस्तकातील पुत्र प्राप्तीबदल सुचविलेले उपाय यामुळे पीसीपीएनडीटी कायदा कलम २२ चा भंग झाला असून, या संदर्भात अहमदनगर जिल्हा शासकीय रुग्णालय चिकित्सकांना नोटीस देऊन कारवाईची मागणी केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार जिल्हा शल्यचिकित्सकांनी दिनांक ४ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास घेतलेल्या सल्लागार समितीच्या बैठकीत बालाजी तांबे व इतरांनी कायद्याचा भंग केला असल्याने त्यांचेविरोधात कायदेशीर कारवाई करावी असा ठराव करण्यात येऊन जिल्हा शल्यचिकित्सकांनी आरोपांची चौकशी करून, न्यायालयात गुन्हे दाखल करण्याची कार्यवाही करावी व त्याचा अहवाल सादर करावा असे आदेश, अधीक्षक ग्रामीण रुग्णालय, संगमनेर यांना देण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (३)

- (३) असल्यास, संगमनेर ग्रामीण रुग्णालयाचे अधीक्षक डॉ. राजीव घोडके यांनी दिनांक १९ डिसेंबर, २०१५ रोजी डॉ. बालाजी तांबे यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावून, नोटीस मिळताच पाच दिवसात खुलासा करण्याबाबत कळविले आहे, त्यानुसार डॉ. घोडके यांना, डॉ. बालाजी तांबे यांचेकडून खुलासा प्राप्त झाला आहे काय,
- (४) नसल्यास, त्यांचेविरुद्ध काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे, कारवाई करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

संबंधित लेखक व संगमनेर येथील पुस्तक विक्रेता विरुद्ध कारवाई ची मागणी केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

समितीच्या सदर बैठकीत संबंधितांना नोटीस देऊन त्यांचा खुलासा घेण्याचे ठरले.

(३) होय,

डॉ.बालाजी तांबे यांनी त्याचा लेखी खुलासा ०८ जानेवारी, २०१६ रोजी सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मेहकर, लोणार, सिंदखेडराजा, जळगांव जामोद, संग्रामपूर, नांदुरा (जि.बुलढाणा) या तालुक्यातील गर्भवती मातांचे पोषण योग्य होत नसल्याबाबत

(४) ५४६०७ (२४-०८-२०१६) डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेहकर, लोणार, सिंदखेडराजा, जळगांव जामोद, संग्रामपूर, नांदुरा (जि.बुलढाणा) या तालुक्यातील गर्भवती मातांचे गर्भावस्थेत पोषण योग्य प्रमाणात होत नसल्याने मागील चार वर्षात माता मृत्यूंचे प्रमाण वाढत असल्याची माहिती माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) :(१) हे खरे नाही.

मागील चार वर्षातील माता-मृत्यू यांची माहिती पुढीलप्रमाणे -

अ.क्र.	वर्ष	माता मृत्यू
१	२०१२-१३	२
२	२०१३-१४	५
३	२०१४-१५	२
४	२०१५-१६	३

वि.स. ५३१ (४)

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यामध्ये होणाऱ्या सर्व माता मृत्यूंचे जिल्हास्तरावर जिल्हा शल्य चिकित्सक मार्फत दरमहा अन्वेषण करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत विविध योजना राबविण्यासाठीचा
निधी अखर्चित राहिल्याबाबत**

(५) ५५५१५ (३०-०८-२०१६) श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत विविध योजना राबविण्यासाठी शासनाकडून योजनानिहाय निधी उपलब्ध असतांना देखील सदर निधी खर्च केला नसल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सर्वात कमी निधी खर्च असलेल्या जिल्ह्यात सोलापूरच्या जिल्ह्याचा समावेश असून माता व बालसंगोपनाच्या अतिरिक्त संचालक डॉ. अर्चना पाटील यांनी जिल्हा आरोग्य अधिकारी व जिल्हा लेखा व्यवस्थापक यांना याबाबत विचारले असून सर्वसामान्य आरोग्यविषयी उत्तम सेवा सुविधा पुरविण्यासाठी राष्ट्र आरोग्य अभियानांतर्गत विविध योजनांसाठी २४ कोटीपैकी १७ कोटीचा निधी प्राप्त होता परंतु संबंधित जिल्हा आरोग्य अधिकारी व जिल्हा लेखा व्यवस्थापक यांचेकडे दुर्लक्ष झाल्याने सर्वसामान्यांना आवश्यक आरोग्य सोयी सुविधा मिळण्याबाबत अडचणी येत आहेत तरी याबाबत शासनाने त्वरीत चौकशी करून आवश्यक ती कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

खर्चाचे प्रमाण उपलब्ध निधीच्या ९५.५१ टक्के आहे.

(२) सोलापूर जिल्ह्याच्या खर्चाच्या प्रमाणात माहे मार्च, २०१६ अखेर सुधारणा झाली असून सन २०१५-१६ मध्ये सोलापूर जिल्ह्यासाठी एनएचएम अंतर्गत रु.२४८२.७४ लक्ष एवढा निधी उपलब्ध झाला. त्यातून मार्च अखेर रु.२१८८.४१ लक्ष खर्च झालेला आहे. सर्व प्रकारच्या आरोग्य विषयक सुविधा पुरविण्यात आलेल्या आहेत. त्यामुळे चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात किशोरवयीन मातांची संख्या वाढत असल्याबाबत

(६) ५८०९६ (३०-०८-२०१६) श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कमी वयातील, अपुरी समज, यामुळे व विविध कारणामुळे राज्यात किशोरवयीन (१४ ते २२ वर्ष) मातांची संख्या वाढत असल्याचे दिनांक १० मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील कामा हॉस्पिटलमध्ये सध्या दर महिन्याला सरासरी एक ते दोन कुमारी माता तपासणीसाठी येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत किशोरवयीन मुलींना शासकीय व सामाजिक महिला संस्था मार्फत सदर परिणामांबाबतची माहिती देऊन यावर आळा घालण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

एन.एफ.एच.एस.- ४ च्या अहवालानुसार किशोरवयीन मातांच्या एकूण संख्येत घट झाली आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) महिला व बाल विकास विभागामार्फत खालील योजना राबविल्या जातात.

* बाल विवाहास प्रतिबंध करण्याच्या दृष्टीने ग्राम व शहर पातळीवर बाल विवाह प्रतिबंधक अधिकारी घोषित करण्यात आलेले आहेत.

* बाल विवाह कायद्याची परिणामकारक अंमलबजावणी करण्याकरीता राज्यस्तरावरून सदर कायद्याबाबत प्रचार व प्रसिध्दी करण्यात येते.

* जिल्हास्तरावर तसेच ग्राम पातळीवर बाल विवाहाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी बाल संरक्षण समिती स्थापन करण्याबाबत कार्यवाही सुरु असून या समितीच्या माध्यमातून कुमारी मातांचे प्रमाण कमी करण्यासाठी संबंधीत पातळीवरील यंत्रणांच्य सहकार्याने समाज जागृती करणेबाबत कारवाई करण्यात येत आहे.

* शासनाच्या एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत किशोरवयीन बालिकांच्य सक्षमीकरणासाठी पोषण आहार आणि कौशल्य विकास योजना बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांच्या माध्यमातून राबविण्यात येत आहे.

परभणी जिल्ह्यात मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत प्राप्त होणारे अनुदानाचे

वाटप लाभार्थ्यांना करण्यात आले नसल्याबाबत

(७) ६३००८ (३०-०८-२०१६) श्री.विजय भांबळे (जिंतूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाद्वारे मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत परभणी जिल्ह्याची निवड करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (६)

- (२) असल्यास, शासनाद्वारे परभणी जिल्ह्यातील दिनांक १ एप्रिल, २०१५ ते ३१ ऑगस्ट २०१५ या कालावधीत प्रसुती झालेल्या महिला लाभार्थ्यांना अनुदानाचे वाटप करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या संदर्भात चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) :(१) होय.

मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत परभणी जिल्ह्यातील सर्व नऊ (९) तालुक्यांची निवड करण्यात आलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

माहे १ एप्रिल, २०१५ ते दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१५ या कालावधीतील पात्र ३,१३६ लाभार्थ्यांना रु १,२५,४४,०००/- बुडीत मजुरी अनुदान वाटप करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी (जि. ठाणे) येथील स्व. इंदिरा गांधी या रुग्णालयामधील
शवागृहातील वातानुकूलित यंत्रणा बंद असल्याबाबत**

(८) ६७७२२ (१६-०१-२०१७) श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि. ठाणे)येथील स्व. इंदिरा गांधी रुग्णालय या महापालिकेच्या रुग्णालयाला गेल्या तीन वर्षापूर्वी उपजिल्हा रुग्णालयाचा दर्जा देण्यात येऊनही शवागृहातील वातानुकूलित यंत्रणा बंद असल्याने मृतदेह सडू लागले असून परिसरात दुर्गंधी पसरत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार उपजिल्हा रुग्णालयातील शवागृहातील वातानुकूलित यंत्रणा तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व सदरहू प्रकरणाबाबतची सद्यस्थिती काय आहे?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) दिनांक १७ ऑगस्ट, २०१६ रोजी उपजिल्हा रुग्णालय, भिवंडी येथील वातानुकूलित यंत्रणा अचानक बंद पडली होती. सदर बिघाड दुरुस्तीस ३ ते ४ दिवस लागण्याची शक्यता असल्याचे मॅकेनिक यांनी सांगितल्यामुळे शवागृहात उपलब्ध असलेले बेवारस मृतदेह तात्काळ घेऊन जाण्याबाबत संबंधित पोलीस स्टेशन यांना कळविण्यात आले त्यानुसार पोलीसांकडून बेवारस मृतदेहांवर अंतिम विधीबाबत कार्यवाही करण्यात आली. मृतदेह खराब होऊ नये याकरिता

वि.स. ५३१ (७)

शवागृहात रोज २ ते ३ बर्फाच्य लादया ठेवल्या जात होत्या. त्यामुळे मृतदेह खराब होऊन दुर्गंधी पसरण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. दिनांक २२ ऑगस्ट, २०१६ पासून शवागृहातील वातानुकुलीत यंत्रणा पूर्ववत कार्यरत असून सुस्थितीत कार्यान्वित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील खाजगी रुग्णालयांवर अकुश ठेवण्यासाठी वैद्यकीय
कायद्याचा मसूदा तयार करण्याबाबत**

(९) ७०९४० (२७-०१-२०१७) कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील खाजगी रुग्णालयांकडून होणारी अडवणूक थांबविण्यासाठी खाजगी रुग्णालयांवर अकुश ठेवण्यासाठी वैद्यकीय अद्ययावत कायद्याचा मसूदा शासनाने सन २०१५ मध्ये तयार केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या मसुद्यात रूग्ण हक्क संरक्षक खाजगी रुग्णालयांच्या दरावर नियंत्रण ठेवणे, रुग्णासाठी तक्रार निवारण व्यवस्था राबविणे इत्यादी बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे काय,

(३) असल्यास, या मसुद्याला राज्यशासन किती कालावधीत मंजूरी देणार आहे,

(४) अद्याप, याबाबत कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) :(१) हे खरे आहे.

(२) व (३) वैद्यकीय आस्थापना विधेयक-२०१४ चा मसुदा सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आला असून सदर विधेयक राज्यात लागू करण्यापूर्वी विधेयकातील तरतूदींवर संबंधित क्षेत्रातील व्यक्ती वा संस्थांचे स्पष्ट अभिप्राय जाणून घेण्यासाठी उपसंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर नियमानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंढेरा (ता.देऊळगावराजा, जि.बुलढाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य
केंद्रात रुग्णांची होत असलेली गैरसोय**

(१०) ७२४६७ (२७-०१-२०१७) डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंढेरा (ता.देऊळगावराजा, जि.बुलढाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात कार्यरत असलेल्या डॉक्टर व कर्मचाऱ्यांच्या गैरकारभाराबाबत तसेच तेथील रुग्णांचे पावसाळ्यात हाल होत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (८)

- (२) असल्यास, साथीच्या आजाराने त्रस्त असलेल्या रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात उपचार घ्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधित डॉक्टर व कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

- (२) जून २०१६ दरम्यान देऊळगांवराजा तालुक्यातील (जि.बुलढाणा) अंडेरा येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतर्गत साथरोग उद्भवल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.
- (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चतारी (ता.पातूर, जि.अकोला) येथे किडनी रुग्णांच्या मृत्यूंचे प्रमाणात होत असलेली वाढ

(११) ७२५२६ (१०-०१-२०१७) श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चतारी (ता.पातूर, जि.अकोला) येथे किडनी रुग्णांच्या मृत्यूंचे प्रमाण वाढत असून या आजाराने २० व्यक्तींचा मृत्यू झाला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१४ पासून चतारी येथील किडनीग्रस्तांची व्यथा सातत्याने शासनासमोर येत असतानाही अद्यापपर्यंत त्यावर कोणतीही कार्यवाही वा उपाययोजना करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, किडनीग्रस्त रुग्णांसाठी तातडीने उपाययोजना करून त्यांना योग्य उपचार देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे. मौजे चतारी येथे सन २००७ ते ऑक्टोबर, २०१६ या कालावधीत एकूण १७ रुग्णांचा मृत्यू झाला आहे.

- (२) हे खरे नाही. सदर गावात उपलब्ध असलेल्या पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांमधून पाण्याच्या नमुन्यांची तपासणी करण्यात आली. तपासणी अहवालानुसार सदर पाणी पिण्यास योग्य नसल्याने सदर स्त्रोत त्वरीत बंद करण्यात येवून पर्यायी पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करण्याबाबत, कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद अकोला, गटविकास अधिकारी यांना कळविण्यात आले. सदर पाणी पिण्यासाठी वापरू नये याबाबत प्राथमिक आरोग्य केंद्र सस्ती यांच्यामार्फत जनजागृती करण्यात आली. वैद्यकीय अधिकारी, प्रा.आ. केंद्र, सस्ती व त्यांच्या पथकाने चतारी येथील प्रत्येक नागरिकाच्या घरी जावून किडनी आजाराने बाधित रुग्णांची शोधमोहिम राबविली.

(३) वैद्यकीय अधिकारी, प्रा.आ. केंद्र, सस्ती व त्यांच्या पथकाने चतारी येथे राबविलेल्या किडनी रुग्णांच्या शोधमोहिमेत आढळून आलेल्या रुग्णांची शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय येथे पुन्हा तपासणी करून घेण्यात आली. तसेच त्यांच्यावर नियमित औषधोपचार करण्यात येत आहेत. त्यापैकी दोन रुग्ण खाजगी रुग्णालयात औषधोपचार घेत आहेत. मौजे चतारी येथील नागरिकांना शुध्द पाणीपुरवठा होण्यासाठी जलशुध्दीकरण यंत्रणा (आरओ मशीन) बसविण्याबाबतची कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद अकोला यांनी दिनांक १७/११/२०१६ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

**दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यामधील उपजिल्हा रुग्णालयातील
स्वच्छतागृह अस्वच्छ असल्याबाबत**

(१२) ७३२१६ (२७-०१-२०१७) श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यामधील उपजिल्हा रुग्णालयातील स्वच्छतागृह अस्वच्छ असल्याचे माहे सप्टेंबर २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत आरोग्य अधिकाऱ्यांनी चौकशी केली असता स्वच्छतागृह साफ करण्याचे काम नाशिक येथील ठेकेदाराला देण्यात आले असून त्या ठेकेदारानी दापोलीतील एक उपठेकेदार नेमला असून तो आठवडयातून एकदा स्वच्छतागृह साफ करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार ठेकेदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

- (२) हे खरे नाही. दापोली उपजिल्हा रुग्णालयात १५ स्वच्छतागृहे असून ते साफ करण्याचे कंत्राट डी.एम.एंटरप्रायझेस, नवी मुंबई यांना देण्यात आले आहे. सदर कंत्राटदाराचे कंत्राटी कर्मचारी दिवसातून तीन वेळा नियमित स्वच्छतागृहांची साफसफाई करतात.
- (३) व (४) प्रश्न उदभवत नाही.

**राजापूर (जि. रत्नागिरी) तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील
शव विच्छेदन इमारतीची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(१३) ७८९४५ (१८-०४-२०१७) श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राजापूर (जि. रत्नागिरी) तालुक्यातील ९ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतील शव विच्छेदन इमारतीपैकी चार प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतील शव विच्छेदन इमारती सदयस्थितीत दुरुस्तीच्या प्रतीक्षेत असून अन्य प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतील शव विच्छेदन इमारतींना तांत्रिक कारणांमुळे मंजूरी मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (१०)

- (२) असल्यास, संपूर्ण तालुक्यात शव विच्छेदन करण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावणारा एकच कटर उपलब्ध आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतील शव विच्छेदन इमारतीची तातडीने दुरुस्ती सुरु करण्याबाबत, तसेच तालुक्यातील शव विच्छेदन कटर या पदांची संख्या वाढविण्याबाबत शासनाकडून आजतागायत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे. राजापूर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील एकुण ९ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांपैकी १ प्राथमिक आरोग्य केंद्रात शवविच्छेदन कक्षाची इमारत सुस्थितीत आहे उर्वरित ३ प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील शव विच्छेदन गृहाची दुरुस्ती आवश्यक आहे ५ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांत शव विच्छेदन कक्ष नाहीत.

(२) हे खरे आहे.

(३) प्राथमिक आरोग्य केंद्र ओणी, कुंभवडे व धारतळे, ता.राजापूर जि.रत्नागिरी येथील शवविच्छेदन इमारतीच्या दुरुस्तीचे काम प्राधान्याने हाती घेण्यात येत आहे. प्राथमिक आरोग्य केंद्रात कटरचे पद अनुज्ञेय नाही. तथापि प्राथमिक आरोग्य केंद्रात कार्यरत असलेल्या परिचारांना कटरचे प्रशिक्षण दिले जाते. परिचर या पदावर कार्यरत असलेल्यांना शासन निर्णयानुसार कटरचे प्रशिक्षण सक्तीचे करता येत नाही. राजापूर तालुक्यात रायपाटण व राजापूर या ठिकाणी कार्यरत असलेल्या ग्रामीण रुग्णालयात शव विच्छेदन गृह उपलब्ध आहे. जनतेची गैरसोय होऊ नये याकरिता काही वेळेस संबंधित कार्यक्षेत्रातील वैद्यकीय अधिकारी ग्रामीण रुग्णालयाच्या ठिकाणी जावून शवविच्छेदन करतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील चेंबूर-मानखुर्द येथील दि चिल्ड्रन्स एड सोसायटी
संस्थेला शासकीय बालगृहाचा दर्जा देण्याबाबत**

(१४) ७९३१८ (१८-०४-२०१७) श्री.तुकाराम काते (अणुशक्ती नगर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील चेंबूर-मानखुर्द येथील दि चिल्ड्रन्स एड सोसायटी या संस्थेत असलेल्या अनेक त्रुटी तसेच कर्मचाऱ्यांच्या पेन्शन योजना, आरोग्य विमा योजना आणि संस्थेला शासकीय बालगृहाचा दर्जा देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.महिला व बालविकास मंत्री यांना दिनांक २९ फेब्रुवारी २०१६ रोजी व त्यानंतर अनेक वेळा पत्रव्यवहार करूनही अद्याप शासन स्तरावर कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, उक्त संस्था शासनाकडे विलीनीकरण करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासन स्तरावर कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

वि.स. ५३१ (११)

श्रीमती पंकजा मुंडे (०४-०१-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) दि चिल्ड्रन्स एड सोसायटीच्या कामकाजातील त्रुटी, कर्मचा-यांच्या मागण्या, शासनात विलीनीकरण या संबंधीचा पत्रव्यवहार शासनास प्राप्त झाला आहे. यामध्ये वैधानिक व धोरणात्मक बाबी अंतर्भूत असून याबाबतचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

पुणे जिल्हयातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची कामे निधीअभावी प्रलंबित असल्याबाबत

(१५) ८१५२७ (१८-०४-२०१७) श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्हयात सध्या ९६ प्राथमिक आरोग्य केंद्र व नविन २८ आरोग्य केंद्र मंजूर करण्यात आली असून निधीअभावी या २८ पैकी केवळ ६ आरोग्य केंद्रांची कामे सुरु आहेत यामुळे नागरिकांना आरोग्य सेवेसाठी इतरत्र जावे लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सध्या सुरु असलेले प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे काम त्वरीत पूर्ण करण्याबाबत तसेच उर्वरित प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अदयाप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

- (२) पुणे जिल्हयात नव्याने मंजूर करण्यात आलेल्या २८ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांपैकी ०७ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची बांधकामे सुरु असून ०१ प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उपकेंद्रांच्या अद्ययावत इमारतीत कार्यरत झालेले आहे. ०८ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची बांधकामे सुरु करण्यासाठी जिल्हा नियोजन समितीकडे वाढीव अनुदानाची मागणी करण्यात आली असून निधीच्या उपलब्धतेनुसार बांधकामे हाती घेतली जातील. उर्वरित १२ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना ग्रामपंचायतीकडून जागा उपलब्ध करून घेण्याची कार्यवाही सुरु असून याबाबत जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांच्या कडे याबाबत पाठपुरावा करण्यात येत आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

आंबेगाव (जि.पुणे) तालुक्यातील आदिवासी डोंगरी भागातील

आरोग्य उपकेंद्रात रुग्णांची होत असलेली गैरसोय

(१६) ८३२३९ (१५-०४-२०१७) श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. ५३१ (१२)

(१) आंबेगाव (जि.पुणे) तालुक्यातील पश्चिमेकडील आदिवासी डोंगरी भागातील आरोग्य उपकेंद्रावर सर्पदंश प्रतिबंधक औषधांचा पुरवठा कमी असल्याने उपचारासाठी गेलेल्या आदिवासी बांधवांना व सर्वसामान्य नागरिकांना आरोग्य सुविधापासून वंचित राहावे लागते, हे खरे आहे काय

(२) तसेच, उपकेंद्रामध्ये डॉक्टरच उपस्थित राहत नसल्याने अतिगंभीर स्वरूपाच्या आजाराच्या उपचारासाठी रुग्णांच्या नातेवाईकांना १४ कि.मी दूर असलेल्या मौजे तळेघर येथे रुग्णांना उपचारासाठी घेऊन जावे लागते, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे तसेच उपकेंद्राच्या ठिकाणी आवश्यक त्या प्राथमिक सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाना कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही. ग्रामीण आदिवासी डोंगरी भागातील रुग्णांना सर्पदंशावरील उपचार प्रामुख्याने प्राथमिक आरोग्य केंद्रस्तरावरील वैद्यकीय अधिकारी यांचेमार्फत दिले जातात. सदर प्रकारच्या रुग्णांना उपकेंद्र स्तरावरून प्राथमिक आरोग्य संदर्भ सेवा दिली जाते. आंबेगाव तालुक्यातील पश्चिमेकडील आदिवासी डोंगरी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात पुरेश्या प्रमाणात सर्पदंश प्रतिबंधकऔषधे उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत.

(२) हे अंशतः खरे आहे. सदर उपकेंद्रातील कर्मचा-यांमार्फत गृहभेटीच्या माध्यमातून आरोग्य सेवा पुरविण्यात येतात. रुग्णांना सर्पदंशासारख्या अतिगंभीर आजारावरील उपचार सुविधा प्राथमिक आरोग्य केंद्र, तळेघर येथे उपलब्ध आहेत.

(३) व (४) तळेघर प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्रात कोंडवळ येथे वैद्यकीय पथक मंजूर असून यात वैद्यकीय अधिका-याचे पद मंजूर आहे. तसेच उपकेंद्राच्या स्तरावर प्राथमिक उपचारासाठी आवश्यक असणारी औषधे उपलब्ध करून दिली जातात तसेच आरोग्य कर्मचा-यांमार्फत प्राथमिक उपचार दिले जातात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय ग्रामीण अभियानांतर्गत सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात कार्यरत असलेल्या

डॉक्टर व कर्मचा-यांना पुर्नःनियुक्ती देण्याचे आदेश

(१७) ८६४११ (२१-०८-२०१७) श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय ग्रामीण अभियानांतर्गत सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात कार्यरत असलेल्या १३३८ अधिकारी, डॉक्टर व कर्मचा-यांना दिनांक २ मार्च, २०१८ पर्यंत पुर्नःनियुक्ती देण्याचे आदेश राज्याच्या आरोग्य विभागाच्या सहसंचालकांनी माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान काढले आहेत, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (१३)

- (२) असल्यास, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत रुग्णांना दर्जेदार आरोग्य सुविधा मिळण्यासाठी जिल्ह्यात माहे एप्रिल, २००५ पासून नियुक्त केलेल्या अधिकारी, डॉक्टर व कर्मचा-यांना टप्प्या-टप्प्याने मंजूरी देण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, जिल्ह्यातील दर्जेदार आरोग्यसेवा रुग्णालयात रुग्णांना मिळावी यासाठी कायमस्वरूपी नियुक्त्या करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) होय. अंशतः खरे आहे.

- कामावर आधारित मोबदला तत्वावर कार्यरत अधिकारी-कर्मचाऱ्यांना पुनर्नियुक्ती दिली आहे.
- (२) राष्ट्रीय आरोग्य अभियान हा केंद्र शासनाचा कार्यक्रम आहे. सदर अभियानांतर्गत अधिकारी व कर्मचारी यांना कंत्राटी स्वरूपात नियुक्ती दिली जात असल्यामुळे त्यांच्या मागील कालावधीच्या Performance Report (मुल्यांकन अहवाल) आधारे पुढील ११ महिन्यांसाठी पुनर्नियुक्ती दिली जाते.
- (३) राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कोणत्याही कर्मचाऱ्यास कायम स्वरूपी नियुक्ती देण्याची तरतूद नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री क्षेत्र कौंडण्यपूर (ता.तिवसा,जि. अमरावती) येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र उभारणेबाबत

(१८) ८८०४९ (१२-०८-२०१७) अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्री क्षेत्र कौंडण्यपूर (ता.तिवसा, जि.अमरावती) येथे नव्याने प्राथमिक आरोग्य केंद्र निर्माण करणेबाबत लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ७ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा. सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांना लेखी पत्र दिले असतानाही अद्यापपर्यंत याबाबत कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्याअनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

- सन २०१५ मध्ये लोकप्रतिनिधींनी मागणी केली आहे. सन २०११ च्या जनगणनेवर आधारीत आरोग्य संस्थांचा जोड बृहत आराखडा तयार करण्यात येत असून सदरचे ठिकाण बृहत आराखड्यामध्ये निकषानुसार समाविष्ट करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
- (२) सन २०११ च्या जनगणनेवर आधारीत आरोग्य संस्थांचा जोड बृहत आराखडा तयार करण्यात येत असून सदरचे ठिकाण बृहत आराखड्यामध्ये निकषानुसार समाविष्ट करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गिरजवडे (ता. शिराळा, जि. सांगली) या गावच्या लघुसिंचन
तलावाच्या कामासाठी निधी मिळण्याबाबत**

(१९) ८८६३२ (१८-०८-२०१७) श्री.शिवाजीराव नाईक (शिराळा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यातील गिरजवडे, (ता. शिराळा, जि. सांगली) या गावच्या लघु सिंचन तलावाचे काम निधी अभावी प्रलंबित असून या तलावाचे काम सन २०१७-१८ या वर्षात पूर्ण करण्यात येईल अशी घोषणा मा. जलसंपदा मंत्री यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार लघु सिंचन तलावाचे काम पूर्ण करण्यासाठी निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (०१-०२-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) या योजनेच्या बांधकामावर आतापर्यंत बांधकामाकरिता रु.३०७४.४० लक्ष इतका खर्च झाला आहे. कंत्राटदाराचे कोणतेही देयक प्रलंबित नाही.

तलावाचे काम ९० टक्के काम पूर्ण झाले असून प्रलंबित देयक काही नाही. योजनेवर आज अखेर रु.३०७४.४० लक्ष इतका निधी प्राप्त झाला असून तो सर्व खर्च झाला आहे. सदर तलावाचे घडभरणीसह काम माहे जून २०१९ अखेर पूर्ण करणेचे नियोजन आहे.

(३) भूसंपादन कार्यवाही पूर्ण झाली नसल्याने विलंब होत आहे. भूसंपादन तलावासाठी आवश्यक ४२.६२ हे. क्षेत्राची भूसंपादनाची कार्यवाही सन २०१७-१८ मध्ये पुर्ण करता आली नाही. भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करणेसाठी उपविभागीय अधिकारी (प्रांत) वाळवा यांचे समवेत लोकप्रतिनिधी प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांच्या बरोबर ३ ते ४ बैठका घेण्यात आल्या. या बैठकांमध्ये प्रकल्पग्रस्त शेतकरी यांनी गिरजवडे प्रकल्पापासून जवळ असलेल्या शेजारील कराड तालुक्यातील वांग-मराठवाडी प्रकल्पच्या भूसंपादनामध्ये बाधित शेतकऱ्यांना जादा मोबदला मिळाला आहे. तसेच गिरजवडे या परिसरात रेडीरेकनर पेक्षा जास्त दराने खरेदी विक्री व्यवहार झालेले असलेने शेतकऱ्यांनी सहाय्यक संचालक नगर रचना विभाग सांगली यांचेकडील मंजुर दरापेक्षा २५ टक्के जादा दराची मागणी केली आहे. नवीन भूसंपादन कायदा अधिनियम २०१३ च्या अनुषंगाने दि.१२/५/२०१५ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे येणाऱ्या मोबदल्या पेक्षा २५ टक्के जादा मोबदला मिळणेविषयी बाधित शेतकऱ्यांचा आग्रह आहे. भूसंपादना करिता जमीन दर मुल्यांकनाचा प्रस्ताव सहाय्यक संचालक नगर रचना, सांगली यांचेकडून दि.२३/१०/२०१८ रोजी मंजूर होऊन प्राप्त झाला आहे. दि.१३/०८/२०१८ च्या शासन परिपत्रकामध्ये रेडीरेकनर प्रमाणे दर घेणेविषयी नमूद आहे. त्या अनुषंगाने सदर मंजुर दर संबंधित प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांना मान्य नसल्याने २५ टक्के जादा दराचा प्रस्ताव तयार केला असून जिल्हाधिकारी, सांगली यांचे मार्फत कार्यवाही प्रगतीत आहे.

नागपूरसह विदर्भात स्वाईन फ्लू रुग्णासाठी रुग्णालयात स्वतंत्र कक्ष सुरु करण्याबाबत

(२०) ८८६९५ (११-०८-२०१७) श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूरसह विदर्भात स्वाईन फ्लू चे रुग्ण सातत्याने वाढत असल्याने यावर नियंत्रण व्हावे व रुग्णांवर आवश्यक उपचार व्हावेत यासाठी शासनाने वैद्यकीय महाविद्यालय आणि नागपूर महापालिका रुग्णालयात स्वतंत्र कक्ष सुरु करण्याची घोषणा दोन वर्षांपूर्वी केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनानी केलेल्या पहाणीत नागपूर महानगरपालिकेच्या विविध रुग्णालयात स्वाईन फ्लू रुग्णांना दाखल करून उपचाराची सोय नसल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने सदर रुग्णालयात स्वाईन फ्लू रुग्णांसाठी स्वतंत्र कक्ष सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे. शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय,नागपूर या संस्थेमध्ये स्वाईन फ्लू रुग्णांसाठी स्वतंत्र कक्ष उपलब्ध आहे. तसेच महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात स्वाईन फ्लू रुग्णाकरिता स्वतंत्र वार्ड आवश्यक उपचाराकरिता सुरु करण्याबाबत निदेश नसल्यामुळे महानगरपालिकेतर्फे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

(२), (३) व (४) लागू नाही.

मौजा सार्सी (ता.नांदगांव खंडेश्वर, जि. अमरावती) येथील पाझर तलावाकरिता संपादित

जमिनीचा मोबदला प्रकल्पग्रस्तांना मिळण्याबाबत

(२१) ८८८८० (११-०८-२०१७) प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा सार्सी (ता.नांदगांव खंडेश्वर, जि. अमरावती) येथील पाझर तलावाकरीता संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांना देण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १६ जानेवारी, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास कार्यकारी अभियंता लघुसिंचन जलसंधारण विभाग, अमरावती यांना लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (१६)

(२) असल्यास, या निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, निलंबाची कारणे काय आहेत?

प्रा. राम शिंदे (२५-०१-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) शासन निर्णय दिनांक १३/०९/२०१७ अन्वये विदर्भ सघन सिंचन विकास कार्यक्रमातील सदर योजना महामंडळाचे लेखाशिर्षाखाली वर्ग झाली आहे.

सदर योजनेची प्रशासकीय मान्यता अस्तित्वात नसल्याने आणि ही योजना महामंडळामार्फत हाती घेण्यात येणार असल्याने नव्याने प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव सादर करणे आवश्यक आहे. तसेच भूसंपादनाचे देयकाचे अनुषंगाने या योजनेची प्रशासकीय मान्यता अस्तित्वात नसल्याने या योजनेवर खर्च करणे उचित होणार नसल्याने त्याकरिता नव्याने प्रशासकीय मान्यतेची कार्यवाही प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, अमरावती यांचेकडून करण्यात येत आहे.

**राज्यातील सर्वच रुग्णालय व दवाखान्यांची सार्वजनिक आरोग्य
विभागाने केलेल्या तपासणीबाबत**

(२२) ८९०६२ (१९-०८-२०१७) श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.राजु तोडसाम (अर्णी), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बेकायदा लिंगनिदान, गर्भपात रोखण्यासाठी राज्यातील सर्वच गर्भपात, सोनोग्राफी केंद्रासह रुग्णालय व दवाखान्यांची दिनांक १५ मार्च, ते १५ एप्रिल, २०१७ या कालावधीत हाती घेतलेला तपासणी मोहिमे अंतर्गत २१,०९३ ठिकाणी तपासणी केली असता ३,२०८ ठिकाणी त्रुटी आढळून आल्या, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केलेल्या तपासणीत ३२०० ठिकाणी कायद्याचे उल्लंघन केल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कायद्याचे उल्लंघन करणाऱ्या दवाखाने व रुग्णालयांवर तसेच संबंधित डॉक्टरवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

राज्यातील सर्व दवाखाने/रुग्णालयांच्या तपासणीची धडक मोहिम दिनांक १५/३/२०१७ ते दिनांक ३१/५/२०१७ या कालावधीमध्ये राबविण्यात आली आहे.

दिनांक ३१/५/२०१७ अखेर राज्यामध्ये ३७०६८ दवाखाने/रुग्णालयांची तपासणी करण्यात आली

असून ६७४२ दवाखान्यांमध्ये कायद्यानुसार उविणा आढळून आल्या आहेत.

(३) जिल्हास्तरीय समितीने नैसर्गिक न्यायाच्य तत्वानुसार संबंधीत दवाखाना/रुग्णालयांना कारणे दाखवा नोटीसा देऊन आपले म्हणणे मांडण्याची संधी दिली आहे.

यामध्ये ५००७ दवाखानयांनी त्रुटीची पूर्तता केल्यामुळे त्यांचेवर कारवाई करण्यात आलेली नाही.

तदनंतर कायद्याचे उल्लंघन करत असल्याचे निष्पन्न झालेल्या दवाखाना/रुग्णालयांवर पुढीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आलेली आहे.

एफआयआर-४० दंड -१८८, केंद्र बंद-६९, एमटीपी केंद्राची मान्यता रद्द -०५, सेंटर सील-०५

आणि ताकिद दिलेले -१६, न्यायालयीन प्रकरणे २, इतर विभागास कळविलेली प्रकरणे ५.

उर्वरित केंद्रांवर नियमानुसार कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्हा रुग्णालयात बेकायदा गर्भपात करणारी टोळी कार्यरत असल्याबाबत

(२३) ८९४९२ (१९-०८-२०१७) श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.आसिफ शेख (मालेगाव मध्य), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्हा रुग्णालयात बेकायदा गर्भपात करण्यासाठी डॉक्टरसहीत एक टोळी कार्यरत असल्याची बाब माहे मार्च, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय.

(२) तसेच मालेगाव (जि. नाशिक) हे अवैध गर्भपाताचे मुख्य केंद्र बनले असून गुजरातच्या सीमेवरून येथे गर्भलिंग निदान झालेल्या गर्भवती महिलांना गर्भपातासाठी आपले जात असल्याचे माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकरण सटाणा रोडवरील शिवमंगल सोनोग्राफी सेंटरवर छापा घातला असता निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने शोधमोहिम राबवून सदर अवैध गर्भपात करणा-या केंद्रावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

नाशिक येथील जिल्हा रुग्णालयात गर्भपात करणारी टोळी नसून या रुग्णालयातील स्त्रीरोग तज्ञ डॉ.वर्षा लहाने यांनी बेकायदेशीर गर्भपात केल्याची बाब माहे मार्च, २०१७ मध्ये निदर्शनास आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

सन २०१७ मध्ये शिवमंगल सोनोग्राफी सेंटरवर कोणाताही छापा घातलेला नाही. मात्र सन २०१३ मध्ये शिवमंगल सोनोग्राफी सेंटरमध्ये बेकायदेशीर गर्भलिंगनिदान होत असल्याची तक्रार प्राप्त झाल्यामुळे सदर सेंटर विरुद्ध समुचित प्राधिकारी, मालेगाव महानगरपालिकेने डिक्ॉय

वि.स. ५३१ (१८)

केस करून दिनांक ६/९/२०१३ मध्ये मा. प्रथमवर्ग न्यायदंडाधिकारी न्यायालयात केस दाखल केली व मा. न्यायालयाने सदर सोनोग्राफी सेंटरच्या डॉक्टर यांना दंड व ३ वर्षांची कारावासची शिक्षा दिली असून दोन्ही डॉक्टरांची नोंदणी महाराष्ट्र मेडिकल कॉन्सिल ने निलंबित केली आहे. सदर सेंटर आजपर्यंत बंद आहे.

(४) संपूर्ण राज्यामध्ये दि. १५.३.२०१७ ते दि. ३१.५.२०१७ पर्यंत ३७०६८ दवाखान्यांची तपासणी करण्यात आली असून ६७४२ दवाखान्यांमध्ये कायद्यानुसार उणिवा आढळून आल्या आहेत. यापैकी ५००७ दवाखान्यांनी त्रुटीची पूर्तता केल्याने त्यांचेवर कारवाई करण्यात आलेली नाही. परंतु कायद्याचे उल्लंघन केलेल्या दवाखाना/रुग्णालयांवर खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आलेली आहे -

४०-एफआयआर, १८८-दंड ६९-केंद्र बंद, ०५-एमटीपी केंद्राची मान्यता रद्द, ०५ सेंटर सील आणि १६ ताकिद दिलेले. २ न्यायालयीन प्रकरणे व ५ इतर विभागास कळविलेली प्रकरणे

तर उर्वरित केंद्रांवर नियमानुसार कारवाई करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे येथील सिव्हील रुग्णालयातील गैरकारभाराबाबत

(२४) ८९६२९ (२१-०८-२०१७) श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे येथील सिव्हील रुग्णालयात रुग्णांची संख्या वाढत असून तेथे नियोजनाचा अभाव असल्यामुळे सिटी स्कॅन मशीन व अन्य वैद्यकीय उपचार यंत्रणा बंद असून रुग्णालयातील अस्वच्छतेमुळे रुग्णांची मोठ्या प्रमाणात गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णालयातील कर्मचाऱ्यांकडून रुग्णांना व त्यांच्या नातेवाईकांना मिळत असलेल्या बेजबाबदार वागणुकीबाबत रुग्णालय प्रशासनाकडे वारंवार लेखी तक्रारी करून देखील त्याबाबत कोणतीच दखल प्रशासनाकडून घेतली जात नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रुग्णालयातील गैरकारभाराबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे. सन २०१४ ते २०१७ या कालावधीत प्रत्येक वर्षी ठाणे सिव्हील रुग्णालयातून सुमारे दोन लाखांपेक्षा जास्त बाह्यरुग्णांना आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. त्याचप्रमाणे सदर कालावधीत प्रत्येक वर्षी तीन लाखांपेक्षा जास्त रुग्णांच्या प्रयोगशाळेत तपासणी व चाचण्या करण्यात आल्या आहेत. ठाणे

वि.स. ५३१ (१९)

येथील सिव्हील रुग्णालयातील सीटी स्कॅन मशीन १० वर्षांपेक्षा जास्त जुनी असल्याने कायमची बंद झाली असून तेथे नवीन सीटी स्कॅन मशीन देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. क्ष किरण मशीन तसेच इतर आवश्यक यंत्रसामुग्री कार्यान्वित आहे. ठाणे सामान्य रुग्णालयाची अंतर्गत व आवारातील साफसफाई दिवसातून दोन वेळा करण्यात येते.रुग्णालयीन कक्षामध्ये निर्माण होणारा वैद्यकीय कचरा प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या मार्गदर्शक सुचनांप्रमाणे वर्गीकरण करून कचरा साठवणुकीच्या स्वतंत्र खोलीमध्ये दररोज जमा करून नियमितपणे विल्हेवाट लावली जाते. सर्वसाधारण कच-याची विल्हेवाट महानगर पालिका, ठाणे यांचेमार्फत लावण्यात येते. त्यामुळे रुग्णालयात योग्य प्रकारे स्वच्छता राखण्यात येत आहे.

(२) हे खरे नाही. रुग्णालयात सर्व रुग्णांना आरोग्य सुविधा देण्यात कोणत्याही प्रकारची हलगर्जी करण्यात येत नाही. त्याचप्रमाणे रुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांना सौजन्यपूर्ण वागणूक देण्यात येत असून याबाबत कोणतीही लेखी अथवा तोंडी तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील वैद्यकीय व शासकीय रुग्णालयात थायरॉईड

या आजारावर औषधे उपलब्ध नसल्याबाबत

(२५) ८९७७९ (२१-०८-२०१७) श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील वैद्यकीय व शासकीय रुग्णालयात थायरॉईड औषधांचा केमीकल पुरवठा करणाऱ्या कंपन्यांची १ कोटीपेक्षा जास्त रक्कमेची देयके शासनाकडे अनेक दिवसापासून प्रलंबित असल्यामुळे कंपन्यांनी केमीकलचा पुरवठा करणे बंद केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे संबंधित आजाराच्या रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर देयके रुग्णांच्या आजारांशी संबंधित असतांना अनेक वर्षांपासून प्रलंबित ठेवणा-या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) व (२) खरे नाही.

(३) देयके प्रलंबित नाहीत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (मेयो) येथे

डायलेसिस केंद्राकडून होत असलेला गैरप्रकार

(२६) ८९९०० (१९-०८-२०१७) श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. ५३१ (२०)

- (१) नागपूर इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (मेयो) येथे सार्वजनिक खासगी भागीदारी तत्वावर सुरु झालेल्या डायलेसिस केंद्राकडून प्रति रुग्ण रु. ४००/- शुल्क तरतूद असतांना रुग्णाकडून प्रत्यक्षात रु. १६००/- रूपये घेवून रुग्णाची आर्थिक फसवणूक करित असल्याचे दिनांक २० एप्रिल, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय तसेच सदर रुग्णाची फसवणूक करणाऱ्या डायलेसिस केंद्रावर शासनाने कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) लागू नाही.

**नागपूर शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील मुलींच्या वस्तीगृहासमोरील
पार्किंग मधील वाहन जाळल्याबाबत**

(२७) ९०५४६ (२२-०८-२०१७) डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात विद्यार्थ्यांच्या वस्तीगृहासमोरील पार्किंगमधील वाहने वर्षभरात तीन वेळा अज्ञाताकडून जाळण्यात आल्याने माहे एप्रिल २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याकडे अधिष्ठाता व प्रशासनाकडून दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर येथील विद्यार्थीनींच्या वस्तीगृहासमोरील पार्किंगमधील वाहने जाळण्याच्या घटना आतापर्यंत दोनदा घडलेल्या आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) चौकशी अंती दोषी आढळलेल्या विद्यार्थ्यांला वस्तीगृहातून कायमस्वरूपी निष्कासीत करण्यात आले आहे व त्याला १ वर्षकरिता परिक्षेला बसता येणार नाही. तसेच सदर प्रकरणी स्थानिक पोलीस विभागामार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद शहरातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व घाटी रुग्णालयामधील
आंतर वासीताना वस्तीगृह मिळाले नसल्याबाबत

(२८) ९०६९६ (१९-०८-२०१७) श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारतीय आयुर्विज्ञान परिषदेच्या निकसानुसार शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय मधील प्रत्येक आंतरवासीता व पिजी विद्यार्थ्यांला वस्तीगृहाची सुविधा बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औरंगाबाद शहरातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व घाटी रुग्णालयात सुमारे ४० आंतर वासीताना वस्तीगृह मिळाले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ज्यांना वस्तीगृह मिळाले नाही त्यांच्या राहण्याची कोणती व्यवस्था करण्यात आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सर्व ४० आंतरवासीता विद्यार्थ्यांची राहण्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

साजगांव-मोहाडी (ता. पाचोरा, जि. जळगांव) येथे लघुपाटबंधारे योजना
या प्रकल्पास निधी मिळण्याबाबत

(२९) ९१९८५ (१८-०८-२०१७) श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साजगांव-मोहाडी (ता. पाचोरा, जि. जळगांव) येथे लघुपाटबंधारे योजना या प्रकल्पास खास बाब म्हणून निधी उपलब्ध होणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक २० ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा. जलसंधारण मंत्री यांना लेखी निवेदन दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनानुसार अद्यापही निधी उपलब्ध करण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार सदर प्रकल्पास निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

वि.स. ५३१ (२२)

प्रा. राम शिंदे (३१-०१-२०१९) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) लघुपाटबंधारे योजना साजगाव मोहाडी या प्रकल्पाच्या मुख्य धरणाचे काम पुर्ण झाले असून त्याचे अंतिम देयक आणि प्रकल्पाच्या बुडीत क्षेत्रातील पूलाच्या बांधकामाचे देयक अदा करणे शिल्लक आहे. त्यानुषंगाने प्रकल्पावरील वाढीव खर्च अदा करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. या प्रस्तावाच्या मान्यतेनंतर निधीच्या उपलब्धतेनुसार लघुपाटबंधारे योजना साजगाव-मोहाडी प्रकल्पाचे शिल्लक अंतिम दायित्व पुर्ण करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाचोरा (जि. जळगांव) येथील शासकीय ग्रामीण रुग्णालयातील वैद्यकिय
अधिकारी यांच्यावर कायदेशीर कारवाई करण्याबाबत**

(३०) १२१९३ (२१-०८-२०१७) श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाचोरा (जि. जळगांव) येथील शासकीय ग्रामीण रुग्णालयातील वैद्यकिय अधिकारी डॉ. अतुल महाजन व डॉ.इम्मान शेख यांचेवर कायदेशीर कार्यवाही करणेबाबत ग्रामस्थांनी दिनांक १० जून, २०१७ रोजी च्या सुमारास मा. मुख्यमंत्री, मा. आरोग्य मंत्री यांच्यासह संबधित अधिका-यांना लेखी निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनानुसार शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी केली आहे.

(३) प्रस्तुत प्रकरणी चौकशी केली असून सदर तक्रार ही पूर्वग्रहदूषित मनाने सामुहीक केली असल्याने सदर तक्रार निकाली काढण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील डॉक्टरांच्या समस्या व तक्रार निवारणासाठी
उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याबाबत**

(३१) १२८२६ (२१-०८-२०१७) श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. ५३१ (२३)

- (१) राज्यातील डॉक्टरांची समस्या व तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याची सूचना उच्च न्यायालयाने राज्य शासनाला केली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, मा.उच्च न्यायालयाच्या या सूचनेनुसार शासनाने सदर उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

- (२) शासन निर्णय दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०१७ अन्वये उच्चाधिकार समिती गठीत करण्यात आलेली आहे.
- (३) लागू नाही.

पुणे येथील ससुन रुग्णालयात अपंगांना प्रमाणपत्र देण्यासाठी होत असलेला विलंब

(३२) ९२९९४ (२१-०८-२०१७) श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे येथील ससुन रुग्णालयात अपंगांना प्रमाणपत्र देण्यासाठी विलंब होत असल्याची तक्रार अपंगहित विकास व पुनर्वसन संघाने दिनांक ४ एप्रिल, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ससुन रुग्णालयामध्ये अपंग व्यक्तींना रात्रीच्या वेळी रांगेत उभे राहण्यास सांगितले जाते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सुमारे १२ तास रांगेत उभे राहून ही आता वेळ संपली आहे, सर्व्हेर बंद आहे, अशी कारणे सांगून प्रमाणपत्र दिले जात नाही. हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, अपंगांची गैरसोय थांबविण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

- (२) व (३) हे खरे नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) लागू नाही.

बुलढाणा जिल्हयासह विदर्भातील गर्भवती महिलांना सोनोग्राफी करण्यासाठी उद्भवणाऱ्या गैरसोयी

(३३) ९५९४२ (२७-१२-२०१७) श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलढाणा जिल्ह्यासह विदर्भातील गर्भवती महिलांना सोनोग्राफी करण्यासाठी आय.डी.क्रमांक अनिवार्य करण्यात आला असून त्यासाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालय किंवा प्राथमिक आरोग्य केंद्रात नोंद करणे आवश्यक करण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गर्भवती महिला आय-डी क्रमांकासाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालयात गेल्यास त्यांना जेथे राहतात अथवा सासर-माहेर नजीकच्या आरोग्य केंद्र, ग्रामीण रुग्णालय येथे जाण्याचा सल्ला दिला जातो आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यामुळे उदरनिर्वाहासाठी बाहेर गावी राहणा-या गर्भवती महिलांची मोठ्याप्रमाणावर गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, अशा गर्भवती महिलांची सोनोग्राफीची होणारी गैरसोय लक्षात घेता ती दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे आहे.
- (३) हे खरे नाही. कारण नोंदणीकरण मातेच्या पुढील Follow up साठी अत्यावश्यक असल्याने नोंदणी करण्याचा सल्ला दिला जातो. मात्र सोनोग्राफीची आवश्यकता असल्यास तेथेच नोंदणी करून किंवा आवश्यकता असल्यास नोंदणीची वाट न पाहता सोनोग्राफी करण्याच्या सुचना जिल्ह्यातील सर्व सोनोग्राफी केंद्रधारक व सोनोलॉजिस्ट यांना दिनांक १९.०७.२०१७ रोजीच्या कार्यशाळेमध्ये देण्यात आलेल्या आहेत.
- (४) आर. सी. एच. पोर्टल हे केंद्र शासनाचे संकेतस्थळ, असून त्यामध्ये जिल्ह्यातील सर्व पात्र जोडपी तसेच गरोदर माता व बालकांची नोंदणी तसेच दिलेल्या सेवांची माहिती भरण्यात येते सदर बाबतीत १३ तालुक्यातील संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना गर्भवती मातांची त्वरीत नोंदणी व आय.डी.पुरविणेबाबत सुचना देण्यात आलेल्या आहेत अत्यावश्यक प्रसंगी आय.डी. शिवाय सोनोग्राफी करण्यास परवानगी देण्यात आलेली आहे. त्यामुळे रुग्णांना सोनोग्राफीशिवाय परत जाण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बेलपिंपळगाव, सौंदाळा, गोंडेगव्हाण, मोरगव्हाण, झापवाडी, लोहगाव व चांदा (ता. नेवासा, जि. अहमदनगर) येथील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रात रुग्णांची गैरसोय होत असल्याबाबत

(३४) ९७२७४ (२७-१२-२०१७) श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बेलपिंपळगाव, सौंदाळा, गोंडेगव्हाण, मोरगव्हाण, झापवाडी, लोहगाव व चांदा (ता. नेवासा, जि. अहमदनगर) येथील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रात आठवड्यातून एकच दिवस आरोग्य सेवा देत असल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (२५)

- (२) असल्यास, आरोग्य सेवा वेळेवर मिळत नसल्यासंदर्भात लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी निवेदने देऊन सुद्धा कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या उपकेंद्रात नियमित आरोग्य सेवा न देण्याची कारणे काय आहेत असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

उपकेंद्र बैलपिंपळगाव येथील आरोग्य सेविका दि. ०१.०६.२०१७ ते दि. ३१.०१.२०१८ या कालावधीत प्रसूती रजेवर होत्या. त्याचप्रमाणे आरोग्य सेवक हे दि. ०१.०३.२०१७ ते दि. ३१.०१.२०१८ या कालावधीत वैद्यकीय रजेवर होते. सबब सदर कालावधीत नजीकच्या उपकेंद्रातील आरोग्य सेविकेकडे उपकेंद्र बैलपिंपळगाव येथील अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्यात आला होता.

सौंदाळ हे गाव उपकेंद्र भेंडा खुर्द अंतर्गत येत असून तेथील आरोग्य कर्मचाऱ्यांद्वारे नियमित आरोग्य सेवा देण्यात येते. गोंडेगव्हाण व मोरगव्हाण ही गावे उपकेंद्र शिंगेवेतुकाई व झापवाडी हे गाव उपकेंद्र लोहगांव अंतर्गत येत असून तेथील आरोग्य सेविका हे पद रिक्त असल्याने नजीकच्या उपकेंद्रांतील आरोग्य सेविकेमार्फत आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते. तसेच चांदा येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र असल्याने प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमार्फत नियमित आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) ज्या उपकेंद्रात कर्मचारी रजेवर होते किंवा पदे रिक्त आहेत तेथे अतिरिक्त कार्यभार दिलेल्या कर्मचाऱ्यांमार्फत आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते.

राज्यभरात एड्स संदर्भात जनजागृती करणाऱ्या कलापथकांना

कामाचा मोबदला न मिळाल्याबाबत

(३५) १०००९७ (०३-०१-२०१८) श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण), श्री.सदा सरवणकर, श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यभरात एड्स संदर्भात जनजागृती करण्यासाठी एकूण ३९ कलापथकांनी प्रत्येकी २० प्रमाणे लोकल कलाकारांच्या मदतीने महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्थेने माहे मार्च, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान कार्यक्रम राबविले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पथकांना प्रत्येकी ८० हजार रुपये देणार होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सात महिने झाले तरी सदरहू कलाकारांना हे पैसे मिळाले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त कलाकारांना त्यांचे पैसे न देण्याची कारणे काय आहेत व त्यांना तातडीने पैसे उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) होय.

(२) होय.

(३) नाही.

एकूण ३९ कलापथकांपैकी माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये ३० कलापथकांना व माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये उर्वरित ९ पैकी ८ कलापथकांना मानधन अदा करण्यात आले. तसेच राहिलेल्या एका कलापथकाच्या बँक खात्याच्या अडचणीमुळे दि. ०२ जानेवारी, २०१८ रोजी मानधन अदा करण्यात आले.

(४) सद्यःस्थितीत सर्व ३९ कलापथकांना रक्कम रु. ८०००० प्रति कलापथक प्रमाणे एकूण रु. ३१.२० लक्ष इतके मानधन अदा करण्यात आलेले आहे.

यवतमाळ जिल्हयातील आरोग्य केंद्राची झालेली दुरवस्था

(३६) १०३२८८ (०६-०१-२०१८) श्री.संजिवरेड्डी बोदकरवार (वणी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हयात ५६ आरोग्य केंद्राची कामे प्रलंबित असल्यामुळे सुरु असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्र उपकेंद्रावर त्यांचा अतिरीक्त ताण पडत असल्याने आरोग्य कर्मचारी त्रस्त झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रखडलेली प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याची मागणी ग्रामस्थांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास सदरहू ५६ आरोग्य केंद्र तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

यवतमाळ जिल्हयात एकूण ६३ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व ४३५ उपकेंद्रे कार्यान्वित असून त्याद्वारे आरोग्य सेवा पुरविण्यात येते. सदर ६३ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांपैकी ६० प्राथमिक आरोग्य केंद्र भाड्याच्या जागेत कार्यरत आहेत. त्यापैकी २ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे ४३५ उपकेंद्रांपैकी ३६८ उपकेंद्र स्वतःच्या जागेत कार्यरत आहेत. सदरच्या ६७ उपकेंद्रांपैकी २२ उपकेंद्रांकरीता जागा प्राप्त झाली नाही, ०९ उपकेंद्रांचे बांधकामाची कार्यवाही जिल्हा परिषदेकडून सुरु आहे व ३६ उपकेंद्रांकरीता उपलब्ध जागेसंबंधी त्रुटी असल्याने सदर त्रुटीची पूर्तता करून जागा उपलब्ध करण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषदेमार्फत सुरु आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) आरोग्य संस्थांसाठी जागा उपलब्ध करून घेण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषद यवतमाळ यांच्यामार्फत सुरु असून जागा प्राप्त झाल्यानंतर बांधकाम सुरु करण्यात येईल.

राज्यात मानव विकास मिशन अंतर्गत आरोग्य विभागामार्फत
राबविल्या जाणाऱ्या योजनांबाबत

(३७) १०५७९९ (०१-०४-२०१८) श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात जननी सुरक्षा योजना व बुडीत मजूरी ह्या दोन योजना मानव विकास मिशन अंतर्गत आरोग्य विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या सदर दोन्ही योजनांचा लाभ देताना पती व पत्नींचा एकत्रित बँक खाते ग्राह्य धरण्यात येते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजनेच्या अनुषंगाने केंद्रशासनाच्या पंतप्रधान मातृत्व वंदन योजनेचा लाभ देण्यासाठी पती व पत्नीचे एकत्रित बँक खाते ग्राह्य धरण्यात येत नसल्याने पात्र असूनही लाभार्थ्यांना या योजनेचा लाभ देता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत राज्य शासन चौकशी करून पंतप्रधान मातृत्व वंदन योजनेचा लाभ लाभार्थ्यांना मिळण्यासाठी केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, त्यामागील सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

जननी सुरक्षा योजनेचा लाभ आरोग्य संस्थेत प्रसुती झालेल्या महिलेच्या आधार संलग्न बँक खात्यात अथवा पती सोबतच्या संयुक्त खात्यात जमा केला जातो.

तसेच नियोजन विभागाच्या बुडीत मजूरी संदर्भातील मानव विकास योजनेचा लाभ संबंधित महिलेच्या राष्ट्रीयकृत बँक किंवा पोस्ट ऑफिस च्या बचत खात्यामध्ये जमा करण्यात येतो.

(२) हे खरे नाही.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार लाभार्थ्यांच्या पोस्ट किंवा बँकेतील खात्यावर थेट लाभ हस्तांतर पध्दतीने जमा होतो.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात परिचारिकांसाठी स्वतंत्र नर्सिंग संचालनालय स्थापन करणेबाबत

(३८) १०५८९४ (३१-०३-२०१८) प्रा.(श्रीमती) मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) प्रत्येक राज्यात स्वतंत्र नर्सिंग संचालकाची नेमणूक करून परिचारिकांसाठी स्वतंत्र नर्सिंग संचालनालय स्थापन करण्याचे आदेश केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने दिल्याचे माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, परिचारिकांसाठी शिक्षण सेवा शर्ती आणि रुग्णसेवा सुधारण्यासाठी व अन्य गोष्टीमध्ये आमलाग्र बदल होणे गरजेचे आणि आवश्यक असून या शिक्षणाचा आणि अनुभवाचा महिलांचा विकास होण्यासाठी फायदा होईल, हेही खरे आहे काय
- (३) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, त्यानुसार केंद्र शासनाच्या आदेशाची अंमलबजावणी करणेसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (०१-०२-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

याबाबतचे प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहेत.

(३) कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाने (मेडिकल) रुग्ण सेवेसाठी खासगी कंपनीचे कर्मचारी कार्यरत केल्याबाबत

(३९) १०७९९६ (०४-०४-२०१८) श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाने (मेडिकल) रुग्ण सेवेसाठी अभिजित इंटेलेजेंस अॅन्ड लेबर सप्लायर या खासगी कंपनीच्या १०६ कर्मचारी कार्यरत असून शासनाचे यावर लाखो रुपये खर्च होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर खासगी कर्मचारी रुग्णांची सेवा करित नसल्याची बाब दिनांक ७ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत?

वि.स. ५३१ (२९)

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे. सदर खाजगी कंपनीचे १०५ कर्मचारी कार्यरत आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) लागू नाही.

अकोला जिल्हा सर्वोपचार रुग्णालयातील दरवाढीमुळे गरीब रुग्णांची होत असलेली गैरसोय

(४०) १०९४४९ (०४-०४-२०१८) श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्हा सर्वोपचार रुग्णालयातील दरवाढीमुळे गरीब रुग्णांची गैरसोय होत असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू रुग्णालयात रुग्णांकरीता सोयी सुविधा अपुऱ्या असतानाही दुप्पट दरवाढ करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच गरीब रुग्णांसाठी दरवाढ कमी करण्यासाठी शासन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) दारिद्र्य रेषेखालील रुग्ण तसेच राज्य शासनाच्या महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत येणाऱ्या रु.१.५० लाख पेक्षा कमी उत्पन्न असलेल्या सर्व रुग्णांना सेवा मोफत दिली जाते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजुरा कोरपना, व गडचांदुर (जि.चंद्रपूर) येथील ग्रामीण

रुग्णालयात पदे रिक्त असल्याबाबत

(४१) १०९८६० (३१-०३-२०१८) अॅड.संजय धोटे (राजुरा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. ५३१ (३०)

- (१) राजुरा कोरपना व गडचांदूर (जि.चंद्रपूर) हे क्षेत्र आदिवासी, नक्षलग्रस्त बहुल क्षेत्र असून येथील ग्रामीण रुग्णालयाची अनेक पदे रिक्त असल्यामुळे रुग्णालयाची अवस्था दयनीय असल्याचे माहे जानेवारी २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निर्देशनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

ग्रामीण रुग्णालय, राजुरा येथे गट अ व ड संवर्गातील एकूण २५ पदे मंजूर असून त्यातील १९ पदे भरलेली आहेत व ६ पदे रिक्त आहेत.

अ.क्र.	संवर्ग	ग्रा.रु.राजूर		
		मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	गट अ	४	३	१
२	गट ब	०	०	०
३	गट क	१४	१०	४
४	गट ड	७	६	१
	एकूण	२५	१९	६

ग्रामीण रुग्णालय कोरपना येथे गट अ ते ड संवर्गात एकूण २५ पदे मंजूर असून त्यातील १९ पदे भरलेली आहे व ६ पदे रिक्त आहेत.

अ.क्र.	संवर्ग	ग्रा.रु.कोरपना		
		मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	गट अ	४	३	१
२	गट ब	०	०	०
३	गट क	१४	९	५
४	गट ड	७	७	०
	एकूण	२५	१९	६

ग्रामीण रुग्णालय, गडचांदूर येथे गट अ ते ड संवर्गात एकूण २६ पदे मंजूर असून त्यातील १९ पदे भरली आहेत व ७ रिक्त आहेत.

अ.क्र.	संवर्ग	ग्रा.रु.गडचांदूर		
		मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	गट अ	४	३	१
२	गट ब	०	०	०
३	गट क	१५	९	६
४	गट ड	७	७	०
	एकूण	२६	१९	७

काही रिक्त पद असल्याने उपलब्ध अधिकारी/कर्मचारी याचेकडून तसेच राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानातर्गत कर्मचारी व आयपीएचएस अंतर्गत पुरविण्यात आलेल्या सेवासह सर्व सुविधा रुग्णांना पुरविण्यात येतात.

(२) वैद्यकीय अधिकारी गट अ ची ७२३ रिक्त पद भरण्याबाबत दि. १२.७.२०१८ रोजी पदभरतीची जाहिरात देण्यात आली आहे. तसेच वित्त विभागाच्या दि. १६.५.२०१८ नुसार गट क व ड ची पदे भरण्यास मान्यता मिळाली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयातील

सिटीस्कॅन मशीन बंद असल्याबाबत

(४२) ११००९४ (३१-०३-२०१८) श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयातील सिटीस्कॅन मशीन गेली एक ते दोन वर्षांपासून बंद आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर येथील सी. टी. स्कॅन मशीन दि. २८.११.२०१४ रोजी उपजिल्हा रुग्णालय, कळवण, जि. नाशिक येथे स्थलांतरीत करण्यात आली आहे. जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर येथे नवीन मशीन दि. १६.०४.२०१८ पासून कार्यान्वित आहे. दरम्यानच्या काळात रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून दारिद्र्य रेषेखालील रुग्णांचे व तातडीचे सी.टी. स्कॅन हे खाजगी व्यावसायिकांमार्फत निशुल्क काढून देण्यात येत होते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील वनविभागामार्फत
मंजूर कामांबाबत माहिती देण्यासंदर्भात**

(४३) ११०७०८ (३१-०३-२०१८) श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील सन २०१५-१६ व २०१६-१७ या आर्थिक वर्षामध्ये ठाणे जिल्हा नियोजन विभाग व राज्यस्तरीय वनविभागामार्फत मंजूर असलेल्या कामांबाबत सविस्तर माहिती देण्याबाबत उपवनसंरक्षक, वन विभाग, ठाणे यांना माहे जुलै, २०१७ पासून लोकप्रतिनिधीनी वारंवार स्मरणपत्र देऊनही अद्यापही याबाबतची माहिती प्राप्त झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, सदरची माहिती देण्यास विलंब लावण्याची कारणे काय आहेत, व यास जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०४-०२-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

मा.विधानसभा सदस्य (भिवंडी पूर्व) यांनी सदर माहिती मिळण्याबाबत दि.२०.०५.२०१७ रोजी अर्ज केला होता. सदर माहिती विस्तृत स्वरूपाची असल्याने संकलित करण्यास वेळ लागल्याने सर्व माहिती एकत्रित करून दि.०६.०४.२०१८ रोजी मा.विधानसभा सदस्य (भिवंडी पूर्व) यांना पुरविण्यात आली असून याबाबत लोकप्रतिनिधीकडून कोणतेही स्मरणपत्र प्राप्त झालेले नाही.

(२), (३) व (४) सदर माहितीचे स्वरूप विस्तृत असल्याने नियमित प्रशासकीय कामे सांभाळून ती संकलित करण्यासाठी अधिक कालावधी लागला आहे. सदर प्रकरणी माहिती देण्याकरीता झालेल्या विलंबाबाबत वन परिक्षेत्र अधिकारी, भिवंडी यांना सक्त ताकीद देण्यात आली आहे.

सुधागड पाली (जि.रायगड) येथील प्रसुतीगृहातील गैरकारभाराबाबत

(४४) ११४३६१ (११-०४-२०१८) श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सुधागड पाली (जि.रायगड) येथील प्रसुतीसाठी आलेल्या महिलेला शासकीय आरोग्य केंद्रात एचआयव्ही पॉझिटीव्ह जाहीर करून तिच्यावर उपचार करणेच थांबविल्याचा घटना निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तेथील प्राथमिक आरोग्यकेंद्राचे डॉक्टर श्री.रमेश भगत यांनी चुकीचा सल्ला देवून निष्काळजीपणामुळे अदिवासी महिलेला मानसिक त्रास दिला, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (३३)

- (३) असल्यास, सदर महिला एचआयव्ही नसल्याचे निष्पन्न होवून सुखरूप बाळंतीण झाल्याने तेथील आदिवासी समाजात संताप व्यक्त करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत संबंधितावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्रात एचआयव्हीची तपासणी Rapid Test द्वारे करण्यात आली. निदानाचे निश्चितीकरण करण्याची सोय ग्रामीण रुग्णालय/उप जिल्हा रुग्णालय/जिल्हा रुग्णालयातच उपलब्ध आहे. प्राथमिक आरोग्य केंद्रात सेफ डिलीव्हरी किटचा साठा संपल्याने HIV कन्फरमेटरी टेस्ट (Confirmatory Test) न करता सदर महिलेस सेफ डिलीव्हरी किटची व्यवस्था व सोय असलेल्या जिल्हा रुग्णालय अलिबाग येथे संदर्भित करण्यात आले.

- (३) हे खरे आहे.
- (४) चौकशीअंती निष्काळजीपणा केल्याबाबत संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्याची नियुक्त समाप्त करण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सर्व शासकीय रुग्णालयामधील प्रसूती कक्षात कांगारू सिस्टिम सुरु करण्याबाबत

(४५) ११५६५१ (११-०४-२०१८) डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व शासकीय रुग्णालयामधील प्रसूती कक्षात ह्युमन मिल्क बँक व कमी वजनाच्या बाळांना संरक्षण देणारी कांगारू सिस्टिम सुरु करण्याबाबत शासनाने उपाययोजना केली आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रस्तुत प्रकरणी करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, या संदर्भात ज्या महिला स्वेच्छेने दुध देतात त्या महिलांची वैद्यकीय चाचणी करून दूध संकलन करण्याबाबत तसेच सदर कालावधीत त्यांना सकस आहार व मानधन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०४-०१-२०१९) : (१) व (२) होय

राज्यातील ३६ विशेष नवजात काळजी कक्षात तसेच प्रसूती पश्चात कक्षात कांगारू मदर केअर कक्ष स्थापित करण्यात आले आहेत. व सर्व आरोग्य कर्मचाऱ्यांना व आशांना कांगारू मदर केअरचे प्रशिक्षण देण्यात येत आहे.

जिल्हा स्त्री रुग्णालय अमरावती येथे दि. १६ मे, २०१७ पासून ह्युमन मिल्क बँक स्थापित केली असून सद्यस्थितीत कार्यरत आहे.

एनएनसीयुमध्ये दाखल असलेल्या कमी वजनाच्या बालकांना तसेच गरजू बालकांना दूध उपलब्ध करून देण्यात येते.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांवर ह्युमन मिल्क बँक स्थापित करण्यासाठी जिल्हा रुग्णालय नाशिक तसेच डागा मेमोरिअल हॉस्पिटल नागपूर येथे Comprehensive lactation management Centers स्थापनेसाठी सन २०१८-१९ च्या पीआयपी मध्ये प्रस्तावित आहे व टप्याटप्याने ह्युमन मिल्क बँक वाढविण्यात येणार आहेत.

(३) जिल्हा स्त्री रुग्णालय अमरावती येथे ह्युमन मिल्क बँक येथे ज्या महिला स्वच्छेने दूध देतात त्या महिलांची वैद्यकीय चाचणी करून दूध संकलन करण्यात येते. तसेच त्यांना सकस आहार व मानधन देण्याची बाब सन २०१८-१९ च्या पीआयपीमध्ये प्रस्तावित केलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील छत्रपती प्रमिलाराजे रुग्णालयात (सीपीआर) महात्मा फुले जनारोग्य योजनेतर्गत शस्त्रक्रियेच्या खर्चाची रक्कम शासनाकडे प्रलंबित असल्याबाबत (४६) ११८३४१ (०१-०८-२०१८) श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयातील छत्रपती प्रमिलाराजे रुग्णालयात (सीपीआर) महात्मा फुले जनारोग्य योजनेतून गेल्या दोन वर्षांत केलेल्या शस्त्रक्रियेच्या खर्चाचे ७५ लाख रुपयांची रक्कम शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे माहे एप्रिल,२०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २० सप्टेंबर २०१६ ते २० एप्रिल,२०१८ या कालावधीत झालेल्या ३१६ शस्त्रक्रियांची रक्कम सीपीआर रुग्णालयाला अद्याप मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त रक्कम शासनाकडून न मिळण्याचे कारण काय आहे,

(४) असल्यास, सदर रक्कम त्वरित देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात आली आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) नाही.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर शहरातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयामधील कर्करोग आजारावरील शुल्कात झालेली वाढ

(४७) ११८५२० (०१-०८-२०१८) श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयामधील कर्करोग आजाराच्या उपचारावरील शुल्कात वाढ करण्यात आल्यामुळे गरीब रुग्णांना आर्थिक भार सहन करावा लागत असल्याची बाब माहे मार्च २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (३५)

(२) असल्यास, या आजारावरील रूग्णांना नेहमी विविध तपासण्यासह एक्स-रे, सिटी स्कॅन व एमआरआय, तसेच किमोथेरपी, रेडीएशन व शस्त्रक्रिया कराव्या लागत असल्यामुळे या सर्वांचा खर्च कर्करोगाचे गरीब रूग्ण भरण्यास असमर्थ असल्यामुळे त्यांना उपचारापासून वंचित रहावे लागते, हे ही खरे आहे काय ,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार कर्करोगसारख्या दुर्गम आजारावर उपचार घेणा-या रूग्णांना मोफत किंवा कमी खर्चात उपचार देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) दारिद्र्य रेषेखालील गरीब रूग्णांना मोफत रूग्णसेवा दिली जाते, तर १ लाख ५० हजार पेक्षा कमी वार्षिक उत्पन्न असणाऱ्या रूग्णांना महात्मा ज्योतिबा फुले योजनेतर्गत मोफत रूग्णसेवा दिली जाते. त्यामुळे शासनाने चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोराटी (ता राळेगाव, जि यवतमाळ) परिसरामध्ये मंजूर तलावाच्या कामासाठी

भुसंपादन निधी उपलब्ध करून देणेबाबत

(४८) १२३७८४ (२३-०७-२०१८) डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोराटी (ता.राळेगाव, जि यवतमाळ) परिसरामध्ये आदिवासी विभागामार्फत लघुप्रकल्पांतर्गत तलाव निर्माती करिता निधी देण्यात आला परंतु तलाव क्षेत्रा करिता लागणा-या जमीनीचे संपादन करण्यास निधी उपलब्ध न झाल्याने मंजूर तलावाचे काम करण्यात आले नसल्याचे दिनांक १५ मे २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बोराटी येथील मंजूर तलावाचे काम पुर्ण करण्यासाठी भुसंपादन साठी निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निधी केव्हापर्यंत उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (०२-०२-२०१९) : (१) होय, हे अशतः खरे आहे.

(२) होय.

सदर प्रकल्प दिनांक १३/०१/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद अंतर्गत वर्ग झालेला आहे. तसेच दिनांक १३/०७/२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार सुधारीत मापदंडानुसार हा प्रकल्प प्रवर्तीत आर्थिक मापदंडात सफल ठरत आहे.

(३) व (४) सदर प्रकल्पाचे सुधारीत अंदाजपत्रक दिनांक ३१/१२/२०१८ रोजी मुख्य अभियंता, पुणे यांना सादर करण्यात आले असून यास महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद तर्फे सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त होताच निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे.

मुंबईच्या सेंट जॉर्ज रुग्णालयातील डॉक्टराने सहा वर्षांच्या रुग्णाला मारहाण केल्याबाबत

(४९) १२४२९९ (०१-०८-२०१८) श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमर काळे (आर्वी) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अर्धागवायुचा त्रास होत असलेला सुर्याश गुप्ता हा ६ वर्षाचा बालक सेंट जॉर्ज रुग्णालयात उपचार घेत होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दिनांक २७ मे २०१८ रोजी रुग्णालयात कार्यरत असलेल्या डॉक्टराना रात्री साडेबारा वाजता तपासणीसाठी बोलावल्यामुळे त्याचा राग त्या डॉक्टरांनी सुर्याश गुप्ताच्या डोक्यावर टाचने मारहाण करून व्यक्त केल्याची घटना दिनांक २९ मे २०१८ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या संपुर्ण प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, या गंभीर प्रकरणी जबाबदार असणा-या संबंधितावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०१-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) दि.२७/०५/२०१८ रोजी रुग्णांचे डोके दुखत असल्याच्या कारणाने त्याला तपासणीकरीता आलेल्या नेत्रशल्यचिकित्सा विभागातील डॉक्टरचा टॉच अनावधानाने रुग्णाच्या डोक्यावर पडलेली बाब खरी आहे.
- (३) होय.
- (४) घडलेला प्रकार रुग्णास उपचार करतेवेळी अनवधानाने झाल्यामुळे असा प्रकार पुनश्च घडू नये या करिता संबंधित डॉक्टरांना जापन देऊन समज देण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यात जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत झालेला गैरव्यवहार .

(५०) १३३७०४ (०५-१२-२०१८) अॅड.संजय धोटे (राजुरा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यात शेतीचे शाश्वत सिंचन व्हावे याकरीता कृषी विभागाने जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत विहिरगांव, पंचाळा, कोहपरा, मुर्ती, सोंडो, सोनुर्ली व देवाडा या क्षेत्रातील जलयुक्त शिवारातील कामांसाठी कोटयावधी रुपये खर्च केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त क्षेत्रातील शेतशिवारात मंजगी, ढाळीचे बांध व बोडी नुतनीकरणाची कामे निकृष्ट दर्जाची व नियोजनशून्य झाली असून या कामात वाजवी पेक्षा जास्त देयके संबंधितांना मंजूर करण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५३१ (३७)

- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने याप्रकरणातील दोषीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

प्रा. राम शिंदे (६-०२-२०१९) : (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील राजूरा तालुक्यात जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत प्रश्नांकित गावांपैकी मौजा विहिरगाव, पंचाळा, कोहपरा, सोंडो व देवाडा गावांतील झालेल्या कामांवर एकूण रू.१४६.२७ लक्ष खर्च करण्यात आले हे खरे आहे. जलयुक्त शिवार अभियान सन २०१८-१९ करीता मौजा मूर्ती व सोनुर्ली या दोन गावातील कामे प्रस्तावित करण्यात आली असून सदर कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(२) उक्त क्षेत्रातील गावांमध्ये झालेल्या कामांची त्रयस्थ संस्थेकडून तपासणी करण्यात आलेली असून त्याचे अहवालानुसार कामे समाधानकारक व चांगल्या दर्जाची झाली असल्याचे आढळून आले आहे. सदरचे कामात वाजवीपेक्षा जास्त देयके संबंधितांना मंजूर करण्यात आलेली नाहीत.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

जितेंद्र भोळे
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.